

SZOLLÁTH HUNOR

A Domokos Kázmér Iskolacsoport Levéltárának történelmi forrás jellegű dokumentumai

Kulcsszavak: *Domokos Kázmér Iskolacsoport; levéltár; történelmi források*

Az elsődleges történelmi források között kiemelt helyek foglalnak el a levéltárak, irattárak, az állományukban rejlő írott, vagy képi források nélkülözhetetlenek egy település, intézmény múltjának ismeretéhez. A Domokos Kázmér Iskolacsoport levéltára nemcsak a középiskola történetéhez nyújt adatokat 1956-tól, hanem az egész oktatás szovátai vonatkozásában is! Ugyanis, a református és katolikus felekezeti iskolák dokumentumain kívül az állami román iskola anyagai is fellelhetők itt.

Első gyűjtemény a *Naplók* (elhelyezkedés: I. A. B. C. D. E.), melyek az 1941-42-es tanévtől folyamatosan szerepelnek. A kezdeti években a Szovátai római Katolikus Gimnázium, és a református felekezeti Népiskola osztálynaplói is szerepelnek. Az állami iskola megalakulása utáni 7 osztályos elemi iskola naplói is megőrződtek. Ugyanakor a gyűjtemény részét képezik a ritkaságszámba menő Katolikus Népiskola Tanulmányi Értesítő-k is. A középiskola naplói teszik a gyűjtemény nagyrészét, ezeket a hatvanas években magyarul is kiadták, kitöltötték, utána csak román nyelven vezetik.

Második legfontosabb gyűjtemény az *Anyakönyvek* (elhelyezkedés: I. F. G.). Legrégőbbi anyakönyv az 1900-ból származó *Református Népiskola Anyakönyve*, ez év után folyamatosan fellelhető. A húszas-harmincas években az anyakönyvek érdekes módon kétnyelvűek, rengeteg információt tartalmaznak az oktatásra vonatkozóan, statisztikai adatok is kinyerhetőek belőle, valamint a tanuló lakcíme, szüleinek foglalkozása. Ugyanakkor az általános helyzet is jól nyomon követhető, például olyan bejegyzések találhatók, hogy a tanuló nem járt iskolába ruhahiány miatt. A középiskola létrehozásáig többségében a 7 osztályos elemi iskola anyakönyvei találhatók meg, 1965-után folyamatos az állomány. Érdekes a második világháború utáni anyakönyvlista, felsorolják a tantárgyakat: Alkotmánytan, Politikai gazdaságtan, Tudományos szocializmus, Orosz nyelv, Mezőgazdasági gyakorlatok.

A *Beiskolázási Iratok* gyűjteménye (elhelyezkedése: II. B. 1) a legmegbízhatóbb forrása a felvétellel, „gyerekvadászattal” kapcsolatos történeteknek. 1970-től folyamatos. Adatokat találunk a jelentkezőkről is, honnan jönnek, hányan, stb.

A *Tanügyi Dokumentumok* gyűjteménye (elhelyezkedés: II. B. 3.) 1960-as évek-

tól az 1980-as évek végéig található meg. Tartalmazznak az iratcsomók általános terveket, munkaterveket, iskolai programra vonatkozó iratokat, hatástanulmányokat, stb.

A *Különfélék* gyűjteménye (elhelyezkedés: III. D. 4. 5. 6.) 1960-tól folyamatos. Évek szerint vannak bekötve, és különböző jellegű dokumentumokat tartalmaznak.

A *Román Komunnista Párt és KISZ* gyűjtemény (elhelyezkedés: II. A. 5.) talán a legérdekesebb a levéltárban. Tartalmazzák a két kommunista szervezet tevékenységi tervét, politikai ideológiai nevelés terén elvégzett munkákat, új tagok toborzására vonatkozó adatokat. Beszámolnak a színjátszó csoport tevékenységéről, megemlékezésekről, találkozókról, hazafias munkákról, sportpályák kialakításáról.

A *Könyvtár és Tankönyvek* gyűjteménye (elhelyezkedés: II. A. 5.) nemcsak a könyvtári állomány változásáról ad információkat, hanem az iskolán kívüli tevékenységekről is, kirándulásokról, megemlékezésekről, stb. A tankönyvbeszerzési iratok is megmaradtak.

A fontosabb, és nagyobb gyűjtemények mellett kisebbek is szerepelnek, amelyek áttanulmányozása nélkülözhetetlen az iskola történetének összeállításához: *Munkába való elosztás* (elhelyezkedés: II. A. 6), *Statisztika* (elhelyezkedés: III. C. 1.), *Közgyűlések jegyzőkönyvei* (elhelyezkedés: III. C. 3.), *Vezetőtanácsi iratok* (elhelyezkedés: III. C. 5.), *Problémás tanulók* (elhelyezkedés: III. C. 6.).

Asztalnál